# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין את שתי העמדות בוויכוח על הסלנג
- לזהות מילים שהתקבלו לעברית משפות אחרות
- לתרגל כתיבה במשלבי לשון שונים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

1. א – שהוא מצמצם את אוצר המילים
2. ב – מיידיש
3. ב – שהוא סימן לחיוניות השפה
4. ב – לבגדים
5. ב – היא יכולה להיעלם אחרי שנה או שנתיים

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – שתי העמדות מסכימות שהשפה משתנה, הוויכוח הוא על המינון
2. נכון – כך נכתב בטקסט במפורש
3. לא נכון – דוברת טובה יודעת לעבור בין משלבים, לא לוותר על אחד מהם
4. לא נכון – הטקסט מזכיר גם ערבית, יידיש ושפות נוספות
5. נכון – כך נכתב בפסקה השנייה

### חלק ג' – השלמת מילים

1. רשמית
2. מצמצם
3. שאלה
4. טקס
5. שייכות

### חלק ד' – התאמה - מילים ומשמעותן

- 1 – ג (גדול, מגיע להרבה מקומות)
- 2 – א (מקטין)
- 3 – ה (חיים וכוח)
- 4 – ב (רמות לשון שונות)
- 5 – ד (הכמות שמשתמשים בה)

### חלק ה' – סדר נכון - מבנה הטיעון

1. פתיחה עם דוגמה למשפט סלנג יומיומי
2. הצגת עמדת המתנגדים לסלנג
3. הצגת עמדת התומכים בסלנג
4. מסקנה על הצורך לדעת לעבור בין משלבים
5. שאלה פתוחה לקוראים בסיום

### חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. התלמיד יבחר עמדה ויביא נימוק אחד מהטקסט (למשל שייכות דורית, או צמצום אוצר מילים) ודוגמה אישית
2. התלמיד יכתוב שני משפטים מקבילים המראים הבדל במשלב לשוני

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד יציין עמדת מתנגדים (צמצום אוצר מילים) ועמדת תומכים (חיוניות ושייכות)
- דוגמה כמו נודניק מיידיש
- הסבר שמשלב הוא רמת לשון, וחשוב כי יש מצבים רשמיים ולא רשמיים

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מילות סלנג שהתלמידים משתמשים בהן היום
- כדאי להדגיש שהטקסט לא פוסל את הסלנג אלא מציג איזון בין משלבים
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים כקשים

# דף תרגול: שפת הסלנג – איום או עושר?

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט מדבר על מילות סלנג. יש אנשים שחושבים שהסלנג מזיק לעברית, ויש אנשים שחושבים שהוא עוזר לעברית. נתרגל להבין את הטקסט.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **נרחב** | גדול, שמגיע להרבה מקומות |
| **מצמצם** | מקטין, עושה למועט |
| **חיוניות** | חיים, כוח ותנועה |
| **שאלה (מילה)** | לקחה משפה אחרת |
| **שייכות** | תחושה שאני חלק מקבוצה |
| **המינון** | הכמות, כמה משתמשים |
| **משלבים** | רמות לשון: גבוהה, תקנית, דיבורית |
| **סלנג** | שפה לא רשמית של חברים |

## 1 חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה אומרים האנשים שלא אוהבים סלנג?

א) שהוא מצמצם את אוצר המילים ב) שהוא יקר מדי ג) שהוא קשה ללמידה

ד) שהוא לא קיים בפועל

**2.** מאיזו שפה באה המילה נודניק?

א) מערבית ב) מיידיש ג) מאנגלית ד) מצרפתית

**3.** מה חושבים החוקרים על הסלנג?

א) שהוא מזיק לעברית ב) שהוא סימן לחיוניות השפה ג) שצריך לאסור אותו

ד) שהוא תופעה חדשה בעברית

**4.** למה משווים את השימוש בשפה שונה במצבים שונים?

א) לאוכל ב) לבגדים ג) למוזיקה ד) למשחקים

**5.** מה יכול לקרות למילת סלנג עם הזמן?

א) היא תמיד נשארת לנצח ב) היא יכולה להיעלם אחרי שנה או שנתיים

ג) היא הופכת מיד למילה רשמית ד) אסור להשתמש בה בכלל

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | לפי הטקסט, שתי העמדות חושבות שהשפה בכלל לא משתנה | ☐ | ☐ |
| 2 | המילה נודניקית היא צורת נקבה של נודניק | ☐ | ☐ |
| 3 | לפי הטקסט דוברת טובה היא מי שמוותרת לגמרי על הסלנג | ☐ | ☐ |
| 4 | העברית שאלה מילים רק מהאנגלית | ☐ | ☐ |
| 5 | המתנגדים לסלנג טוענים שהרגל הדיבור עובר גם לכתיבה | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** מילות הסלנג הן השפה הלא _____ של החצר

**2.** המתנגדים טוענים שהסלנג _____ את אוצר המילים

**3.** העברית _____ מילים מערבית, מיידיש ומשפות נוספות

**4.** יש בגדים לחוף ויש בגדים ל _____

**5.** הסלנג יוצר תחושת _____ ומאפשר לכל דור לבטא את עולמו

## 4 חלק ד' – התאמה - מילים ומשמעותן

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** נרחב | ___ | **א.** מקטין |
| **2.** מצמצם | ___ | **ב.** רמות לשון שונות |
| **3.** חיוניות | ___ | **ג.** גדול, מגיע להרבה מקומות |
| **4.** משלבים | ___ | **ד.** הכמות שמשתמשים בה |
| **5.** המינון | ___ | **ה.** חיים וכוח |

## 5 חלק ה' – סדר נכון - מבנה הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

| | |
|---|---|
| ☐ | מסקנה על הצורך לדעת לעבור בין משלבים |
| ☐ | שאלה פתוחה לקוראים בסיום |
| ☐ | פתיחה עם דוגמה למשפט סלנג יומיומי |
| ☐ | הצגת עמדת המתנגדים לסלנג |
| ☐ | הצגת עמדת התומכים בסלנג |

## 6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** כתבו פסקה קצרה: האם לדעתכם הסלנג הוא עושר או איום לעברית? נמקו עם דוגמה אחת מהטקסט

**2.** כתבו משפט אחד בסלנג וכתבו אותו שוב בלשון רשמית

### כרטיס יציאה

מהן שתי העמדות העיקריות בוויכוח על הסלנג?

תנו דוגמה אחת למילה שהתקבלה לעברית משפה אחרת

מהו משלב לשון, ולמה חשוב לדעת לעבור ביניהם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀